Ontwikkeling San Nicolas broodnodig voor economische groei

Door: Quito Nicolaas

Met de vestiging van de Lago-raffinaderij in 1924 leverde San Nicolas een grote bijdrage aan de welvaart van Aruba. Maar nadat in de jaren '60 de toerisme-industrie een steeds grotere rol ging vervullen, kreeg San Nicolas meer het karakter van een slaapstad. Aruba dient mijns inziens op dit moment haar economische basis te verbreden, wat alleen mogelijk is als de regionale economie van San Nicolas extra impulsen krijgt.

De voorgeschiedenis

Halverwege de 19e eeuw werden er grote aloëvelden aangeplant voor de exportindustrie die in de periode 1866-1871 hoogtijdagen kende. Maar ook voor de fosfaatindustrie (1897-1914) werd aan San Nicolas, waar de guano in Seroe Colorado werd ontgonnen een voorname rol toebedeeld. Door deze ontwikkelingen gingen steeds meer mensen in het oostelijk deel van het eiland wonen en met de komst van de raffinaderij werd San Nicolas de tweede grootste woonkern naast Oranjestad. Het feit dat de uit de AVP ontstane Partido Patriotico Arubano (PPA) zich in de jaren '60 meer ging afficheren als een partij voor de immigranten, resulteerde in een tweetal invloedssferen: De PPA had zijn basis in San Nicolas en de AVP in Oranjestad. De werkgelegenheid in San Nicolas bleef echter achter bij de bevolkingsgroei en arbeidsparticipatie. De immigranten kozen er in de jaren '70 voor om in de horeca, de bouwsector en de verpleging te gaan werken, terwijl de meeste arbeidsintensieve bedrijven tijdens de laatste regeerperiode 1971-1975 van de PPA niet in San Nicolas werden gevestigd. Ook na de intreding van de Status Aparte in 1986 en met het nieuwe millennium was er geen beleidsaandacht voor San Nicolas. Politieke onwil?

Stadsvernieuwing

Als we naar de geografische inrichting van de districten kijken, dan kunnen we constateren dat men goed gebruik heeft gemaakt van het concept van 'Planning & Statistical Districts'. Ofschoon hier en daar een beetje doorgeschoten, maar de woonoorden Noord, Paradera, Tanki Leendert en Santa Cruz beschikken allen terecht over de essentiële basisvoorzieningen, een enkel met een Multi functionele accommodatie en er is ook sprake van een florerende buurteconomie. De trend is ook dat bewoners - afhankelijk van inwonersaantal – steeds meer gebruik maken van de buurtvoorzieningen.

Met de stadsvernieuwing van San Nicolas moet men op planmatige wijze en gaandeweg de demografische- en arbeidsmarktontwikkelingen alsook de vooruitzichten in de toerismeindustrie, de vestiging van horeca-ondernemingen stimuleren. Maar dit proces heeft alleen kans van slagen als dit gepaard gaat met het aantrekken van bedrijven, de realisatie op termijn van een of meer hotelprojecten en een toename van Air BnB- faciliteiten 'P'ariba di brug'. De overheid zou er in haar vergunningenbeleid rekening mee moeten houden dat Oranjestad reeds volgebouwd is en dat voortzetting van een vestigingsbeleid alleen maar de concurrentiepositie van bestaande horecabedrijven in de hoofdstad en Bubali nadelig zal beinvloeden.

Gentrificatie

Dat San Nicolas lange tijd verwaarloosd werd, ondanks dat de populatie een

politieke-factor van betekenis was, lag niet alleen aan de visie van de bestuurders en die van de San Nicolas Business Association (SNBA). Na de sluiting van de raffinaderij in 1985 koos men voor uitbreiding van hotelkamers. Het ene bedrijf na de andere in de mainstreet en omgeving sloot haar deuren, vanwege het ontbreken van enigerlei koopkracht. De oorzaak ligt voornamelijk aan de inkomensdistributie, waarbij nagenoeg 50 procent van de huishoudens (CBS, 2018) een minimuminkomen heeft om de regionale arbeidsmarkt in stand te houden. Het nieuwe concept van gentrificatie gaat ervan uit dat in een wijk zowel lage-, midden- en hogere inkomens aanwezig zijn. Dit impliceert dat naast het aantrekken van nieuwe bedrijven, herhuisvesting van overheidsdiensten, een winkelcentrum, horeca-aangelegenheden en sociaal-culturele organisaties, ook een omvangrijk woningproject voor tweeverdieners ter hand moet worden genomen. Zo kan Seroe Colorado aangewend worden voor de bouw van villa's, hotels en appartementen. Om dit proces te versnellen en in goede banen te leiden moeten overheidsdiensten, investeerders, banken, NGO's en een consortium van architectenbureaus, aannemers, bouwbedrijven, utiliteitsbedrijven aan de slag.

Met een populatie van 27.880 inwoners P'ariba di brug moet een overheid het serviceniveau van haar diensten kunnen waarborgen en deze niet langer in Oranjestad te concentreren. In het verleden begon men al met een afdeling Ontvanger, Sociale zaken en SVB maar het zou nu aanzienlijk moeten worden uitgebreid. Vaak zie je dat een overheidsdienst op den duur te kampen heeft met onvoldoende ruimte en dat men voor uitbreiding of een groter gebouw opteert in plaats van spreiding. Maar enkele afdelingen van de ministeries van onderwijs, toerisme, gezondheidszorg, sport, sociale zaken en arbeid, justitie (immigratie), milieu en infrastructuur, financien, economie en cultuur alsook transport en telecommunicatie zouden beter kunnen verhuizen. Het gaat er niet om dat het verkeer in omgekeerde richting wordt gedereguleerd, maar dat bij uitbreidingsplannen en verbetering van de kwaliteit van het serviceniveau, gekozen wordt voor spreiding van de dienstverlening. Door het personeel uit P'ariba di brug te betrekken kunnen de publieke en private sector een bijdrage leveren aan het verminderen van het fileverkeer. De daarmee gepaard gaande vermindering van de CO2-uitstoot draagt bij aan de klimaatdoelstellingen.

Culturele stad

Cultuur en innovatie moeten niet beperkt blijven tot murals, een zonnepanelenbuurt in Esso Heights of hier en daar een likje verf. Ook educatief-culturele organisaties, fondsen en maatschappelijke organisaties kunnen zich afhankelijk van hun missie en capaciteit vestigen. Dit geldt onder meer voor de sectie Caribiana van de Nationale bibliotheek die met ruimtegebrek kampt om alle documenten te etaleren en op zoek moet naar vervangende huisvesting teneinde haar onderzoeksfunctie volledig te benutten. Naast de bestaande bibliotheek, boekhandel, musea en de Scol di Arte y Galeria zou er een openluchttheater kunnen komen, een jazz-café, kunstenaarscafetaria, een park met monumenten, pleinen waar bijvoorbeeld urban dansavonden, Zumba en Tai Chi kunnen plaatsvinden. Het imago van San Nicolas is aan een drastische verandering toe, om zowel als economische trekfunctie te fungeren alsook de mentaliteit van 'SN is te ver' te doorbreken. Bovendien moeten weeffouten zoals in andere districten – zoals her en der een boetiek, kruidenier, café of restaurant die het verkeer extra belasten - beperkt blijven tot een minimum. Wel

moeten de deelplannen goed op elkaar afgestemd zijn – zoals tandwielen die in elkaar grijpen - anders loopt het spaak.

Fast ferry
Het vrijkomende Lago-terrein biedt tal van mogelijkheden om orkaanbestendige gebouwen neer te zetten: een shoppingmall, uitgaansmogelijkheden, ict-bedrijven en kantoorcomplexen. Een van de projecten die bijna rond zijn, nadat binnenkort een MoU tussen de ABC-eilanden wordt ondertekend, en waarmee reeds door de SNBA is ingestemd, is de Fast ferry die tussen de eilanden gaat opereren. De jonge Arubaanse architect Zaïra Pourier maakte een maquette voor de ferryterminal, bestaande uit twee verdiepingen. De architect zei erover: "Focus van dit project is om het land en de kust terug te winnen en hiermee een gevoel van zeggenschap te geven aan de inwoners van San Nicolas. De architecturele uitdrukking werkt als een poort van het water naar de stad en van de stad naar het water." Het ontwerp houdt rekening met de behoefte aan publieke ruimte. Daarom is er gekozen een open gebouw. De rand van het dak is voorzien van zonnepanelen die voldoende energie opwekken voor honderd woningen.
Met de beoogde ferry-verbinding zullen ook culturele banden en familiebetrekkingen tussen de ABC-eilanden worden aangehaald. Er moet daarbij worden nagegaan of er een verbinding met de overige Caribische eilanden en Venezuela rendabel is. Daarnaast moet een haalbaarheidsstudie uitwijzen of een veerdienst (80 zitplaatsen) tussen San Nicolas en Oranjestad met tussenstops in Brazil, Savaneta, Pos Chikito, Balashi haalbaar is. Wellicht dienen hiervoor enige aanpassingen bij de tussenstations te worden uitgevoerd.

In het plan 'San Nicolas: The City of Innovation and Culture' van de SNBA worden ook het aanleggen van een San Nicolas Science park en het omzetten van de huidige Pedagogische instituut IPA in een Universiteit van San Nicolas genoemd. In het verlengde hiervan kan ook de Imsan vermeld worden als een centrum voor behandeling van diabetici en kan gedacht worden aan een onderzoeksinstituut voor micro-staten. Belangrijk is dat men een keuze maakt welk pad men zal bewandelen: de oude versus de nieuwe industrie, arbeidsintensieve- of hightechbedrijven?

Startups
Over de hele linie zal men in enkele beroepsgroepen moeten excelleren om in de regio een voorname rol te spelen. Ongeacht of het renovatieplan haalbaar is, moet er sowieso extra aandacht komen voor nieuwe leerroutes in het huidige beroepsonderwijs en het beurzenbeleid richten op toekomstige beroepen in 2030. Het consortium van banken moeten startende en bestaande ondernemers uit San Nicolas en vrije beroepsbeoefenaars een zachte lening kunnen verstrekken om zonder al te vele financieel-administratieve rompslomp hun bedrijf te starten. Tevens dienen de fiscale faciliteiten, bedrijfshuisvesting, bestemmingsplannen, vergunningen middels voorlichtingsavonden worden toegelicht. Het bureau Edison Briesen zou het stimuleren van actief burgerschap op zich kunnen nemen. Daarnaast moet er een bedrijvenloket worden geopend, waar alle aanvragen kunnen worden ingediend die met een korte afhandelingstermijn worden verwerkt. Startups kunnen gebruik maken van gezamenlijke ruimtes met kantoorfaciliteiten. Ze kunnen terecht bij de organisatie IDEA voor advies en begeleiding.

Een zoals boven beschreven vernieuwd San Nicolas moet uitmonden in een uitnodiging voor Aruba om deze groeikern te beschouwen als shopping mall, uitgaansleven, centrum voor dienstverlening en plek voor culturele beleving. Het is een grootschalig project dat aangestuurd moet worden door een plangroep, bestaande uit deskundigen van verschillende disciplines, die de door de overheid opgestelde wettelijke kaders in acht nemen. De stedelijke vernieuwing van San Nicolas kan een enorme economische vooruitgang van Aruba gaan betekenen.